

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ning maapõueseaduse § 26 ja § 32 ja lähtuvalt AS Tariston uuringuloa taotlusest ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktile 1.1.5. ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ punktile 4.3:

1.1. Anda ettevõttele AS Tariston geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521192 Saunametsa II uuringuruumi kehtivusajaga 3 aastat (lisatud).

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas Keskkonnaametile 29.01.2024 geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 29.01.2024 dokumendina nr DM-127165-1, edaspidi *uuringuluba*) Saunametsa II uuringuruumis.

Uuringuruum asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Saunakülas, riigile kuuluvatel kinnistutel Kilingi metskond 1 (katastritunnus 75601:006:0117) ja Kilingi metskond 3 (katastritunnus 71201:001:0139). Riigile kuuluvate katastriüksuste riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletav uuringuruum koosneb kahest lahustükist. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 24,68 ha.

Geoloogilise uuringuga selgitatakse välja uuringuruumi geoloogiline ehitus, seal levivate purdsete kvaliteet, kasuliku kihi paksus, selle levik ja maht ning kaevandamistingimused. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 40 uuringukaeveõont ja kuni 40 uuringupuurauku. Uurimissügavus on kuni 7 m. Uuritavateks maavaradeks on ehituskruus ja ehitusliiv. Hüdrogeoloogilisteks katsetöödeks on veetasemete mõõtmine uuringupuuraukudes, muud sihtotstarbelised tööd: laboratoorsed tööd; uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Taotletava uuringuruumi teenindusosal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolsest lahustükist ~2 km kaugusel kirdes asub Kikepera liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 959) ja

lõunapoolsest lahustükist ~3 km kaugusel lõunas asub Riisselja kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 947).

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolse lahustüki kirdenurka läbib Elektrilevi OÜ alla 1 kV pingega elektriõhuliin AMKA.3x50+70 (VID kood 238905178; kaitsevöönd 2 m liini teljest) ja sama lahustüki lõunaosa läbib Elektrilevi OÜ 1-20 kV keskpinge elektriõhuliin AS-35 (VID kood 49806078; kaitsevöönd 10 m liini teljest). Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolse lahustüki idaosa läbib metsatee Villi tee (nr 7560154), mis lõiguti on metsatee ja lõiguti eratee. Eelnimetatud lahustüki idaosas on tegemist metsateega.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolset lahustükki läbivad Elering AS 220-330kV ja 35-110kV kõrgepinge elektriõhuliinid Kilingi-Nõmme – Sindi (VID koodid on vastavalt L510 ja L106B; kaitsevööndid on vastavalt 40 m ja 25 m liini teljest). Seletuskirjas on selgitatud, et kaevandite rajamiseks elektriõhuliinide Kilingi-Nõmme-Sindi 35- 110 kV ja 220-330 kV (vid tunnused L106B ja L510) kaitsevöönditesse, tuleb tegevus eelnevalt kooskõlastada Elering AS-ga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolse lahustüki lääneosa läbib metsatee Sarve tee (nr 7560613). Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide vahelisel alal kulgeb riigitee Surju-Saunametsa tee (nr 19344), mille äärmise sõiduraja välimised servad asuvad taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkidest ~30 m kaugusel. Taotletava uuringuruumi teenindusalal kattumist tee kaitsevööndiga ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükid kattuvad täielikult maaparandussüsteemiga Saunametsa(TTP-343), mille kood maaparandussüsteemide registris on 6114680030120001. Seletuskirjas on selgitatud, et uuringupunktid rajatakse viisil, mis ei kahjusta uuringuruumis paiknevate maaparandussüsteemide toimimist ja terviklikkust.

Lõunapoolse lahustüki lõunaservast vähemalt 9,2 m kaugusel asub III kategooria kaitsealuse liigi *Lyrurus tetrix* (teder; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9130225) elupaik.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogiline uuring maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja, Maa-amet 31.01.2024 kiri nr 9-3/24/1257-2. Ettepanekuid ei esitatud.

Riigilõiv 400 € on tasutud 26.01.2024 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloe taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava vajalik.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloe alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 p 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

HMS § 48 lg 1 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloe menetluse algatamise teate 01.02.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloe taotluse menetlusse võtmisest teavitati 01.02.2024 kirjaga nr DM-127165-3 taotlejat ja Maa-ametit. Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus, ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt *KeHJS* § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub *KeHJS* § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ või on tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb *KeHJS* § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda *KMH* vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus *KeHJS* § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Samuti ei ole tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul *KMH* ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt *KeHJS* § 6 lg-le 2³ ega kaaluta *KMH* vajalikkust. *KeHJS* § 6¹ lg 4 kohaselt AS Tariston ei pidanud Keskkonnaametile esitada *KeHJS* § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhindangut ei

anta vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³.

Saunametsa II uuringuala ei asu kaitsealal, hoiualal ega Natura 2000 võrgustiku alal. Lõunapoolse lahustüki lõunaservast vähemalt 9,2 m kaugusel asub III kategooria kaitsealuse liigi *Lyrurus tetrix* (teder; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9130225) elupaik.

Elupaika uuringu läbiviimine ei ohusta, kuid inimeste ja masinate aktiivne liikumine pesitsusalade naabruses võib häirida kaitstavate linnuliikide pesitsemist, mis on looduskaitseaduse § 55 lg 6¹ sätestatu kohaselt keelatud. Uuring tuleb seega läbi viia väljaspool lindude pesitsusperioodi, antud juhul ajavahemikus september kuni jaanuar. Tuginedes eelnevale sätestab Keskkonnaamet uuringuloa lisatingimuse sõnastuses:

Uuring tuleb läbi viia väljaspool lindude pesitsusperioodi, ajavahemikus 01. september kuni 01. jaanuar.

Uuringuloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Saunametsa II uuringuruum asub riigimaal.

Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uurimistöö tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 03.04.2024).

MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

MaaPS § 27 lg 3 kohaselt saatis loa andja 01.02.2024 kirjaga nr DM-127165-5 uuringuloa taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivara valitseja volitatud asutusele riigile kuuluva kinnisasja kasutamise nõusoleku saamiseks.

Riigivara valitseja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus 23.02.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/604 andis oma nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Pärnumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Riigivara valitseja kooskõlastuse tingimused seatakse uuringuloa lisa tingimusteks.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab kaevandamisloa andja geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtjaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Saunametsa II uuringuruumi geoloogilise uuringuloa loa taotluse ilma kohaliku omavalitsuse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 01.02.2024 kirjaga nr DM-127165-4 geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks Saarde Vallavalitsusele.

Saarde Vallavolikogu 21.03.2024 otsusega nr 1-3/134 nõustus AS-le Tariston (registrikood 10887843) Saunametsa II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega.

HMS § 48 ja § 49 lg 1 ja lg 2 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja XX.04.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks määrati 2 nädalat. Avalikustamise käigus ettepanekuid ...

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt XX.04.2024 kirjaga nr DM-127165-8 arvamust või vastuväiteid geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Ettevõtte....

VAIDLUSTAMINE

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo